

Rūta Lindberga (23.08.1926.–19.01.2009.)

Rita Grāvere

Aizsargu aviācijas priekšnieks, atvaļinātais kapteinis Jānis Lindbergs ar kundzi Emīliju, Valsts ierēdņu ambulances zobārsti, meitu Annu, dēlu Jāni un meitu Rūtu ("Atpūta", 20. gs. 30. gadi)

19. janvārī mūža mierā aizgāja ilggadēja Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja filiāles Jēkaba Priņa Anatomijas muzeja vadītāja Rūta Lindberga.

Dzimusi 1926. gadā Rīgā zobārstes Emīlijas un aizsargu aviācijas priekšnieka kapteiņa Jāņa Lindberga ģimenē. Mācījusies Rīgas franču licejā, vēlāk – pēc kara – LVU Bioloģijas fakultātē. Taču liktenis bija lēmis, ka savu dzīves papildījumu viņa atrada Rīgas Medicīnas institūta (vēlāk Latvijas Medicīnas akadēmija) Anatomijas katedrā, kur bija ilggadēja laborante, vecākā laborante, asistente un pasniedzēja.

No 1987. gada 6. jūlija līdz 2000. gadam Rūta Lindberga bija Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja filiāles Anatomijas muzeja vadītāja.

Pēc viņas iniciatīvas Anatomijas muzejs ieguva Latvijas izcilākā anatoma profesora Jēkaba Priņa vārdu. Ar viņas pūlēm un Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja direktora K. Ē. Arona atbalstu Anatomikuma vestibilā 1984. gadā profesora Induļa Zariņa vadībā izveidota Latvijā pirmā lielformāta freska, veltīta izcilēm senatnes ārstiem, bet 90. gados Anatomikuma logos izveidoja vitrāžas, kas atspoguļoja Latvijas 20. gs. pirmās puses ievērojamākos anatomus.

R. Lindbergas darba vadmotīvs bija ievērojamāko Latvijas 20. gs. pirmās puses anatomu, histologu un antropologu piemiņas saglabāšana. Un to viņa veica nesavtīgi un ar vērīenu. Arī laikabiedru atmiņā R. Lindberga palikusi kā sava darba entuziaste, nenogurdināma un enerģijas pilna, arvien ar jaunām idejām. Jo īpaši lieli ir viņas nopelni Anatomijas katedras dibinātāja profesora Gastona Bakmaņa un ilggadēja katedras vadītāja (1928–1944) Jēkaba Prīmaņa piemiņas iemūžināšanā. Viņa bija neatkārtojama un spilgta Anatomijas institūta darbinieku piemiņas pasākumu veidotāja. R. Lindbergas nopelnu klāstā ir Anatomijas muzejam veltītas krāšņi ilustrētas mazformāta grāmatiņas izdošana 1995. gadā un docentei L. Jērumai – viņai veltīta biobibliogrāfiska izdevuma sagatavošana 1999. gadā. Pēc viņas iniciatīvas no ASV uz Latviju atceļoja mākslinieka un medicīnas grāmatu ilustratora Jāņa Ciruļa gleznas; daļa no tām atrodas Anatomijas muzeja krājumā.

R. Lindbergas vadībā Anatomijas muzejs uzsāka diezgan aktīvu sabiedrisko darbību. 1989. gadā pirmoreiz šeit tika sarīkotas Līvu dienas, atceroties Latvijā veiktos lībiešu pētījumus. 1992. gadā sadarbībā ar Latvijas Medicīnas vēsturnieku asociāciju un Latvijas Anatomu, histologu un embriologu zinātnisko biedrību sarīkota kopsēde un jubilejas izstāde par godu Jēkaba Prīmaņa dzimšanas dienai. 1994. gadā izveidota bijušā Latvijas prezidenta Kārļa Ulmaņa ģenealoģijas izstāde (sakarā ar Prezidenta mirstīgo atlieku meklējumiem Turkmēnistānā) un zinātniska konference. Lielā mērā ar R. Lindbergas līdzdalību par sasniegumiem anatomijā, histoloģijā un antropoloģijā nodibināta Jēkaba Prīmaņa piemiņas balva, par kuras pirmo laureātu kļuva bijušais Anatomijas institūta darbinieks un Anatomijas muzeja konsultants neiroķirurgs Kārlis Arājs (1915–2005). Arī pati R. Lindberga saņēma šo balvu 2004. gadā par nopelniem Anatomijas muzeja darbā un ievērojamāko anatomu piemiņas saglabāšanā.

Diezgan auglīga izvērtās R. Lindbergas sadarbība ar bijušo Anatomijas un antropoloģijas institūta vadītāju un RSU rektoru Jāni Vētru, atspoguļojot Anatomijas institūta un muzeja darbību 20. gs. pirmajā pusē ārvalstīs. Viņa sarakstījis ar bijušajiem institūta darbiniekiem, kas ASV bija kļuvuši par izciliem anatomiem – Irmu Liepiņu-Eglīti, Nikolaju Caunu, Pēteri Lapsu, sekmējot arī viņu viesošanos Dzimtenē.

Mūžībā aizgāja nesavtīga latviešu intelektuālā mantojuma kopēja, neordināra personība Rūta Lindberga.

Rīta Grāvere, Dr. hist.

Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejs